

DENOMINACIÓ : Can Pesseta
Altres denominacions: Serra de Munt (1492); can Passeta i Casanova de Vinyes (1768).
DADES CADASTRALS: 08285A003000470000FG
UTM : X: 440607 Y:4655644
SITUACIÓ : A llevant del nucli urbà. Situada en el camí que porta el mateix nom de Can Pesseta i que condueix a la finca de Collfred.
DATA DE CONSTRUCCIÓ : Origen: segle XIII. Segles XVIII-XIX. Arquitectura rural popular
TIPOLOGIA : Arquitectura residencial rural
CONTEXT : Zona rural situada a l'extrem llevant del nucli urbà. Entorn totalment d'explotació agrícola i ramadera.
RÈGIM URBANÍSTIC :
Planejament Vigent: Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana de Torelló. Desembre 1999.
Classificació: Sòl No Urbanitzable
Qualificació: Zona Rústica de Protecció situada dintre Sòl de Reserva Agrícola i Ramadera (Zona R1)

Generalitat de Catalunya
 Departament de Territori i Sostenibilitat
 Direcció General d'Ordenació
 del Territori i Urbanisme

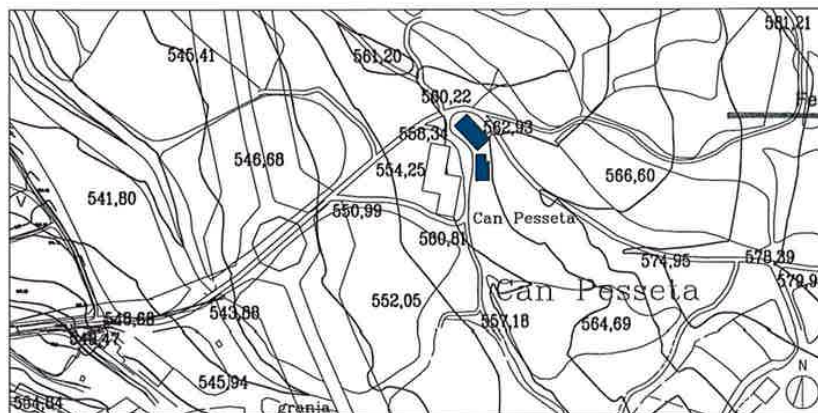
Aprobat definitivament per la Comissió
 Territorial d'Urbanisme de la Catalunya
 Central en la sessió de 18 ABR 2013

El secretari

[Signature]

Ferran Caparroz Pérez

PLÀNOL DE SITUACIÓ. Escala 1/5000

DESCRIPCIÓ :

Masia de planta rectangular, de planta baixa, un pis i golfes. Es caracteritza, sobretot, per tenir una coberta de forta presència i que proporciona la forma triangulada a l'edifici: tota la planta primera i golfes es converteixen en capcer de la coberta. El carener és perpendicular a la façana principal i les dues vessants de teula àrab són dues ales molt llargues.

Està bastida de mamposteria de còdol, de peces grosses en el sòcol i gra més petit a nivells superiors. Les obertures estan fetes amb brancals de maó massís i llindes de fusta. A la façana principal, que està orientada al sud-oest, s'obre un porxo assecador sota coberta que ocupa el nivell de la planta primera i golfes, i que està obert mitjançant una gran jàssera de fusta que recull totes les biguetes de coberta. La seva barana és de barrots de fusta d'eix girat. Una escaleta de fusta situada en el porxo serveix per accedir a l'últim pis.

L'entrada principal està situada descentrada respecte a l'eix que marca el carener i en la banda contrària d'on hi ha el porxo. A sobre, hi ha la finestra principal de la sala.

L'extrem sud-est és afegit al cos original i continua la forma inicial integrant-se plenament. Es percep, però, un canvi en el material, que ara és maó massís i totxana, i també un petit salt de coberta.

Sobre el carener de teulada hi ha una petita xemeneia amb un capellet piramidal molt particular.

L'edifici principal presenta diversos cossos adossats complementaris, destinats a l'explotació agrícola i ramadera. Al sud, de manera aïllada i inclinant-se per recollir el pati comú, hi ha un graner, magatzem o pallissa. Aquest és construït de maó i és cobert a dues aigües de teula àrab, sustentada per uns cavalls de fusta. Els tancaments són de llistons de fusta envellits.

Al sud del conjunt i a l'altra banda del camí, hi ha les restes del que havia estat una bassa, avui seca i en vies de desaparició total.

EVOLUCIÓ D'USOS:**Original:**

Masia.

Actual:

Masia.

ESTAT DE CONSERVACIÓ:

Dolent. Presenta problemes de degradació general; sobretot desgast de materials. A mitjan 2012 s'ha enderrocat part de la coberta sobre el forjat que també ha cedit. L'ajuntament ha aconsellat que o bé es tanqués l'edifici per evitar l'accés a l'interior o que s'enderroqués. La propietat ha optat per l'enderroc. S'ha atorgat la llicència corresponent, aixecant plànols de la masia per poder-la reconstruir.

DADES HISTÒRIQUES:

El mas és documentat com a Serra de Munt durant el segle XIII. La vella masia degué quedar molt malmesa i/o deshabitada fins que fou reconstruïda. Al segle XVIII s'alçà la nova masia als terrenys de la casa Vinyes. El nom de Casanova de Vinyes és d'aquesta època, encara que l'historiador Fortià Solà cita el nom Passeta al cadastre de 1768. Maria Vinyes Pujol era la propietària del mas a finals del segle XVIII.

Els propietaris, durant el segle XIX, foren Antoni d'Espona i de Barnola i el seu fill Antoni d'Espona i de Nuix. Aquest darrer, fou un conegut advocat a la ciutat de Vic i propietari del patrimoni de la família Vinyes a Torelló. L'any 1917, Antoni d'Espona llegà el mas a Josep Maria Togores, de Vic. Aquest la va vendre, l'any 1946, al comerciant Josep Pastallé Comas. Josep Ginebra Faja, l'últim masover de la finca, va comprar-la i, actualment, la seva germana Rosa n'és propietària.

La finca té entre 30 i 32 quarteres dedicades al conreu de gra i blat de moro.

El mas i les seves dependències no tenen cap llinda de pedra on s'indiqui alguna reforma. A principis del segle XX, tenia edificats 219 metres quadrats. Les cantoneres i les portes són de maó ceràmic i les llindes de fusta. Les parets són de mamposteria. Aquesta combinació de mamposteria i de maó ceràmic ens apunta una reforma feta a finals del segle XIX o a principis del XX. La barana del porxo del primer pis i l'escala d'accés a les golfes són de fusta obrada segons la fusteria tradicional catalana. La casa compta amb dues numeracions, 15 CDE, la més vella, i 43.

Les reformes o afegits que ha sofert la masia han trencat l'harmonia del conjunt. La palissa té dos mòduls nous, un a cada costat, fets amb materials constructius actuals. Unes naus noves fan la funció de granja i de magatzem. Una petita casa inacabada a les proximitats del mas acaben de configurar la morfologia actual. La bassa ha quedat seca i abandonada.

Els actuals propietaris i el mosso que mena l'explotació no resideixen a la casa. Fan estada a can Sagalés, mas de nova construcció i molt proper a Can Pesseta.

BIBLIOGRAFIA:**Gràfica:**

- AJUNTAMENT DE TORELLÓ, *Revisió del Pla General d'Ordenació Urbana*. Ordenació del Sòl No Urbanitzable, E.1:5.000. Torelló 1999.

Escrita:

- SOLÀ I MORETA, FORTIÀ, *Història de Torelló*. 2 vol. 1947-1948.
- AMT, cadastre, registre.

PROTECCIÓ:**PATRIMONIAL**

La masia i els annexos estan qualificats com a BPU, al fitxa 82/84 del PEU del catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic de Torelló.

AEAP

Qualsevol obra que afecti al subsòl, d'una "Àrea d'expectativa arqueològica o paleontològica", el promotor prèviament s'haurà de posar en contacte amb el Àrea de Coneixement i Recerca del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya., per tal de programar una intervenció arqueològica o paleontològica, d'acord amb el que preveu el Decret 78/2002, del Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic.

HNNFS

L'entorn està inclòs en el P.E.U. del catàleg de protecció del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic de Torelló, com a HNNFS(Hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre). És un element del catàleg que té a menys de 200 m. de distància hàbitats d'interès comunitari. Concretament :

"6220 Prats mediterranis rics en anuals, basòfils (*Thero-Brachypodietalia*). Hàbitat d'interès comunitari amb caràcter prioritari que rodeja la totalitat de l'edifici catalogat."

